

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi İstatistikleri

Eylül 2022

Cari İşlemler Dengesi

TCMB tarafından açıklanan ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2021 yılının Eylül ayında 2.719 milyon dolar fazla veren cari denge, 2022 yılının aynı ayında 2.966 milyon dolar açık verdi. Böylece 2022 yılı Ağustos ayında 33.479 milyon dolar olan 12 aylık cari işlemler açığı, Eylül ayında 39.164 milyon dolara yükseldi.

Cari açığın yükselmesinde; ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının, Eylül ayında önceki yılın aynı ayına göre 6.971 milyon dolar artarak 8.097 milyon dolara yükselmesi etkili oldu.

Hizmetler dengesi kaynaklı girişler, 2021 yılı Eylül ayına göre 1.324 milyon dolar artarak 6.083 milyon dolara yükseldi.

Birincil gelir dengesinden kaynaklanan net çıkışlar, önceki yılın aynı ayına göre 12 milyon dolar azalarak 947 milyon dolar olarak gerçekleşti.

2021 yılı Eylül ayında 45 milyon dolar net giriş kaydedilen ikincil gelir dengesi kaleminde, 2022 yılının aynı ayında 5 milyon dolar net çıkış yaşandı.

Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Eylül

Aylık	2021	2022	Yıllık Değ.
İhracat	20.806	22.427	7,8%
İthalat	-21.932	-30.524	39,2%
Ticaret Dengesi	-1.126	-8.097	619,1%
Hiz. Gelir	7.544	9.657	28,0%
Hiz. Gider	-2.785	-3.574	28,3%
Hiz. Dengesi	4.759	6.083	27,8%
Birincil Den.	-959	-947	-1,3%
İkincil Den.	45	-5	A.D.
Cari Denge	2.719	-2.966	A.D.

12 Aylık	2021	2022	Yıl. Değ.
İhracat	210.669	252.622	19,9%
İthalat	-239.771	-329.403	37,4%
Ticaret Dengesi	-29.102	-76.781	163,8%
Hiz. Gelir	53.826	85.312	58,5%
Hiz. Gider	-27.600	-37.830	37,1%
Hiz. Dengesi	26.226	47.482	81,0%
Birincil Den.	-10.548	-9.371	-11,2%
İkincil Den.	929	-494	A.D.
Cari Denge	-12.495	-39.164	213,4%

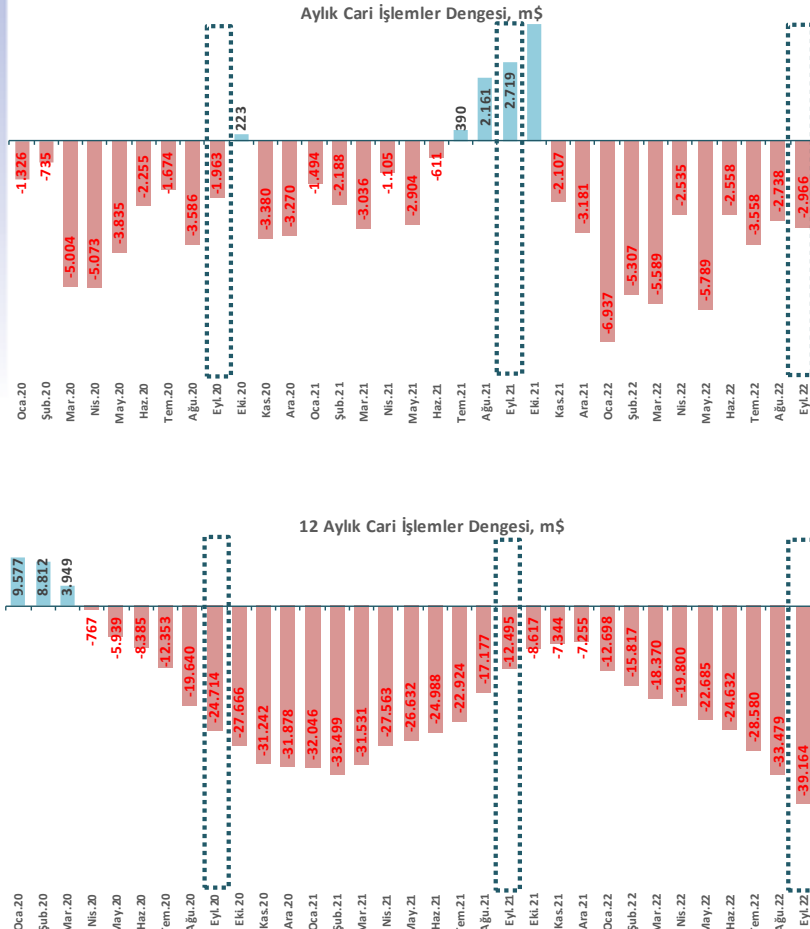
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - Aylık

	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.326	-1.494	-6.937	118,1%	364,3%
Şubat	-735	-2.188	-5.307	-23,5%	142,6%
Mart	-5.004	-3.036	-5.589	5,3%	84,1%
Nisan	-5.073	-1.105	-2.535	-54,6%	129,4%
Mayıs	-3.835	-2.904	-5.789	128,4%	99,3%
Haziran	-2.255	-611	-2.558	-55,8%	318,7%
Temmuz	-1.674	390	-3.558	39,1%	A.D.
Ağustos	-3.586	2.161	-2.738	-23,0%	A.D.
Eylül	-1.963	2.719	-2.966	8,3%	A.D.
Ekim	223	4.101			
Kasım	-3.380	-2.107			
Aralık	-3.270	-3.181			
Ocak - Eylül	-25.451	-6.068	-37.977		525,9%

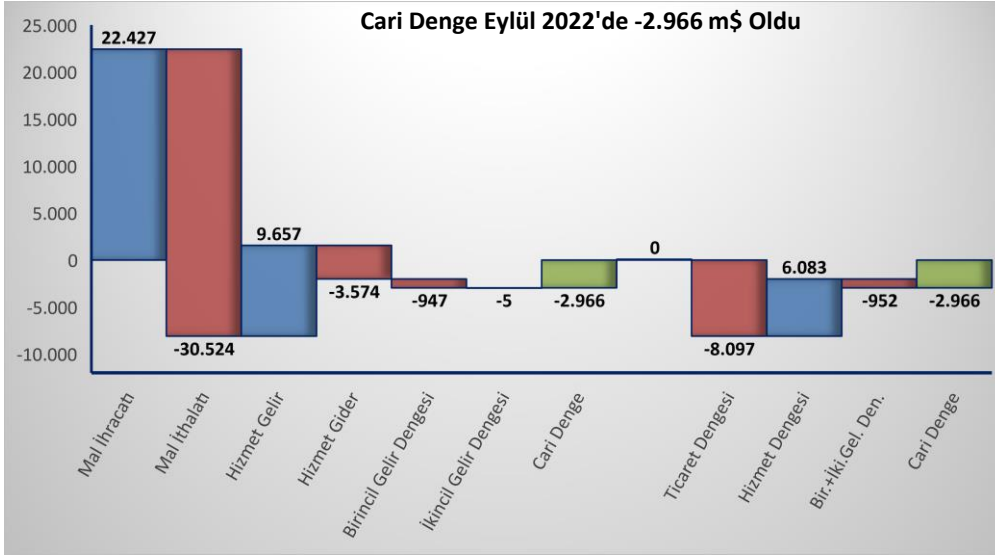
Cari İşlemler Dengesi, m\$ - 12 Aylık

	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	9.577	-32.046	-12.698	75,0%	-60,4%
Şubat	8.812	-33.499	-15.817	24,6%	-52,8%
Mart	3.949	-31.531	-18.370	16,1%	-41,7%
Nisan	-767	-27.563	-19.800	7,8%	-28,2%
Mayıs	-5.939	-26.632	-22.685	14,6%	-14,8%
Haziran	-8.385	-24.988	-24.632	8,6%	-1,4%
Temmuz	-12.353	-22.924	-28.580	16,0%	24,7%
Ağustos	-19.640	-17.177	-33.479	17,1%	94,9%
Eylül	-24.714	-12.495	-39.164	17,0%	213,4%
Ekim	-27.666	-8.617			
Kasım	-31.242	-7.344			
Aralık	-31.878	-7.255			

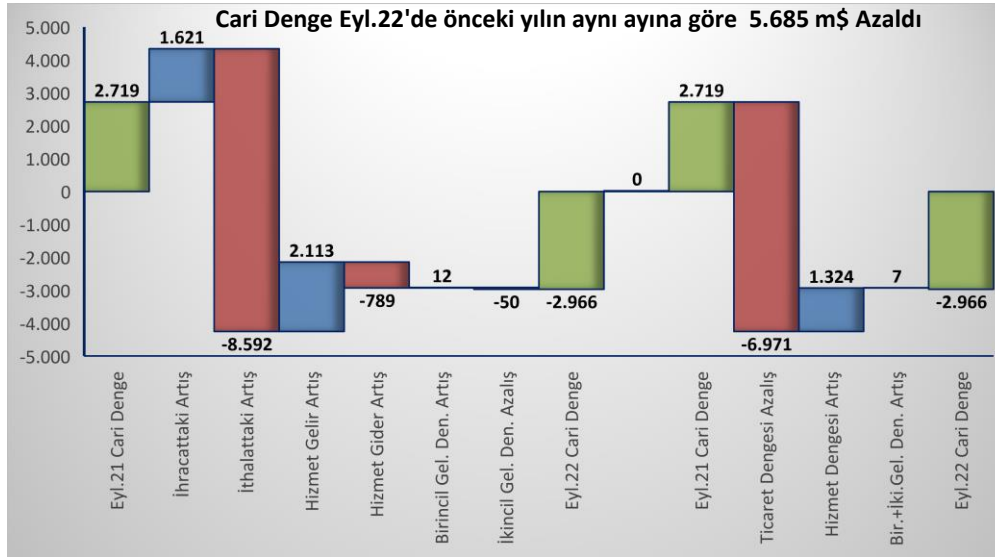
Kaynak: TCMB

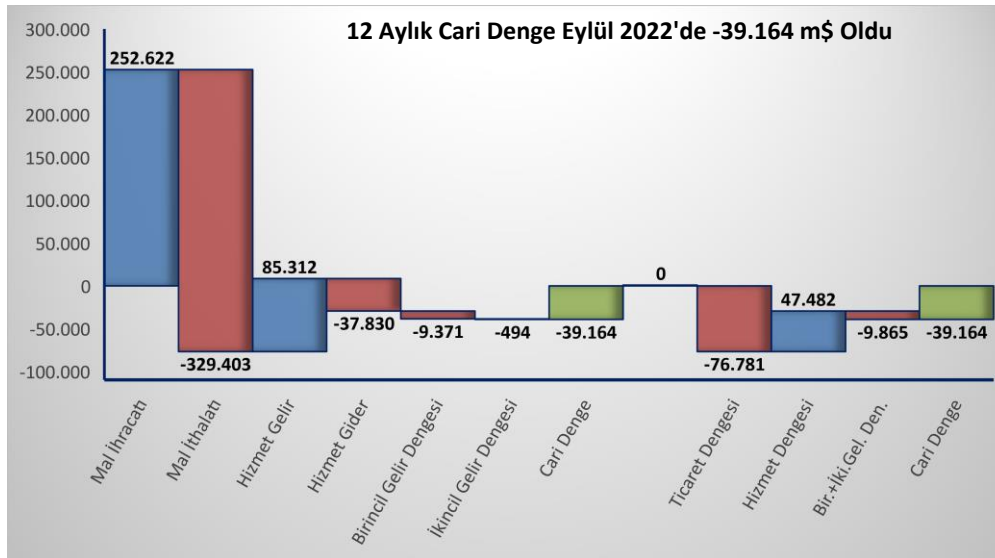
Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

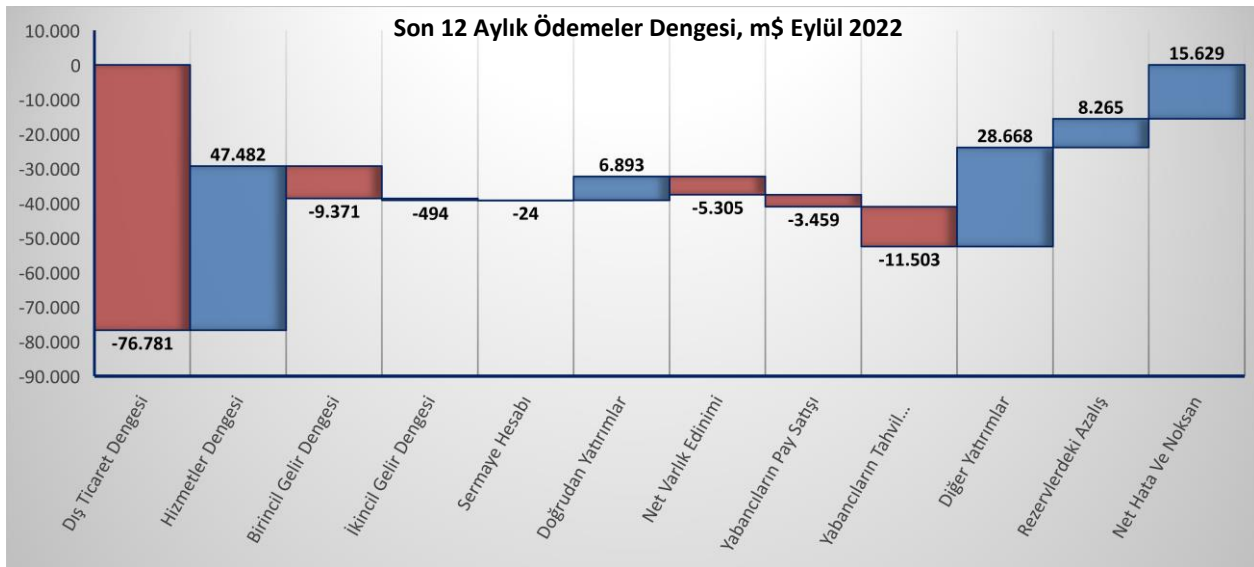
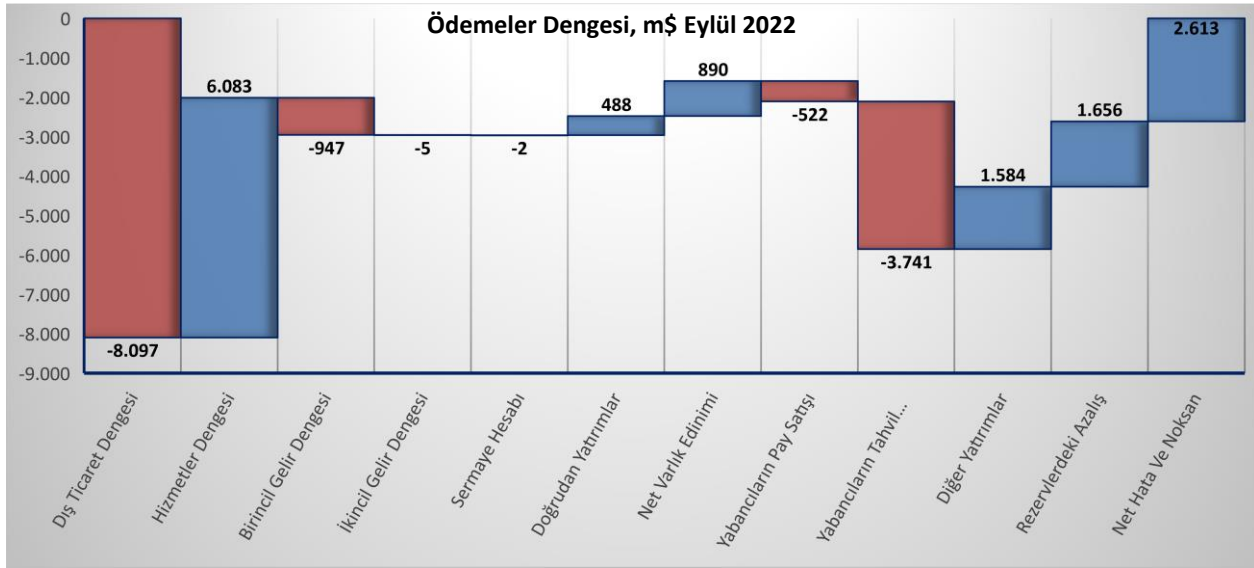
2022 yılı Eylül ayında 22,4 milyar dolar ihracat yapılırken, 30,5 milyar dolar ithalat yapıldı ve ticaret dengesi 8,1 milyar dolar açık verdi. 9,7 milyar dolar hizmet geliri elde edilirken, 3,6 milyar dolar hizmet gideri kaydedildi ve hizmet dengesi 6,1 milyar dolar fazla verdi. Birincil ve ikinci gelir dengesinin 1,0 milyar dolar açık vermesiyle 2022 yılı Eylül ayında cari denge, 3,0 milyar dolar açık verdi.

2021 Eylül ayında 2,7 milyar dolar fazla veren cari dengenin, 2022 yılı Eylül ayında 2,97 milyar dolar açık vermesinin temel sebebi dış ticaret açığının 6,97 milyar dolar artmasıdır. İhracat önceki yılın aynı dönemine göre 1,6 milyar dolar ve ithalat 8,6 milyar dolar artış gösterdi ve böylece dış ticaret dengesi 6,97 milyar dolar azalarak 8,1 milyar dolar açık verdi. Bu gelişme neticesinde 2021 yılı Eylül ayında 2,7 milyar dolar fazla veren cari denge, 2022 yılının aynı ayında 2,97 milyar dolar açık verdi.

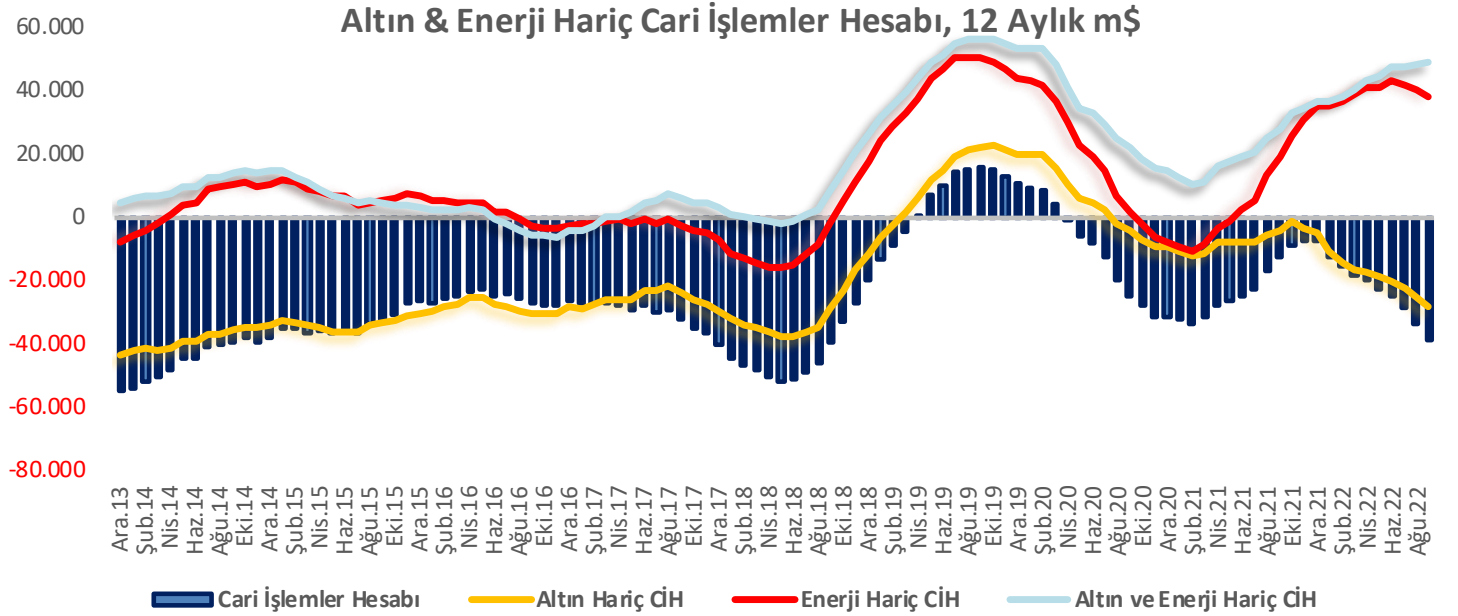
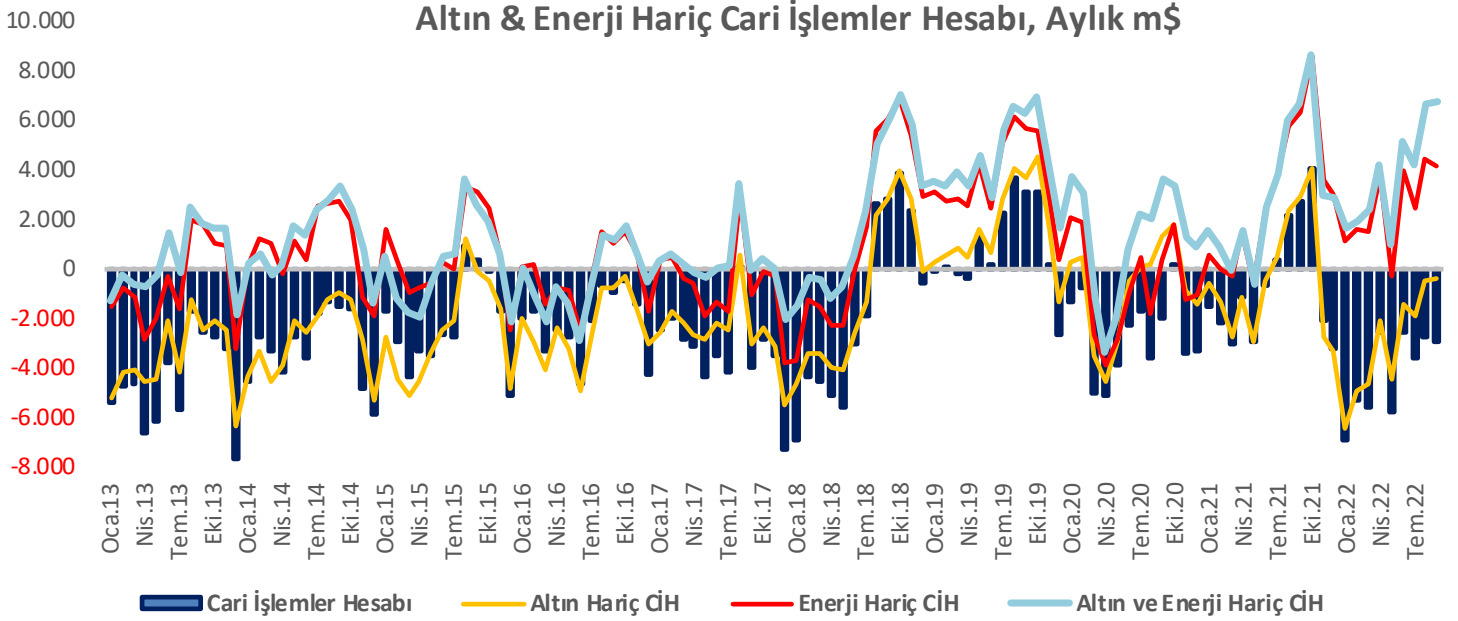

Eylül 2022'de 12 aylık ticaret dengesi 76,8 milyar dolar açık verirken, hizmetler dengesi 47,5 milyar dolar fazla verdi. 9,9 milyar dolar birincil+ikincil gelir dengesi çıkışlarıyla beraber 12 aylık cari açık 39,2 milyar dolar oldu.

Cari açığın temel olarak nasıl finanse edildiğini gösteren ödemeler dengesi istatistiklerine göre 2022 Eylül ayında 2,97 milyar dolar cari açıkla beraber yabancıların 522 milyon dolarlık pay ve 3,7 milyar dolarlık tahvil satışıyla birlikte toplamda 7,2 milyar dolar döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu dövize karşılık yabancıların doğrudan yatırımlardan 488 milyon dolar, net varlık ediniminden 890 milyon dolar ve 1,6 milyar dolar diğer yatırımlar döviz girdisi olmuştur. 2,6 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 1,7 milyar dolarlık azalış yaşanmıştır.

Son 12 aylık dönemde ise 39,2 milyar dolar olan cari açıkla beraber yabancıların 3,5 milyar dolarlık pay ve 11,5 milyar dolarlık tahvil satışının yanı sıra 5,3 milyar dolar net varlık edinimi hesabıyla birlikte toplamda 59,4 milyar dolarlık döviz çıkışı gerçekleşmiştir. Çıkan bu dövize karşılık 6,9 milyar dolar doğrudan yatırımlardan döviz girdisi olurken büyük bir kısmı TCMB'nin yükümlülüklerinin artmasıyla oluşan diğer yatırımlar hesabından 28,7 milyar dolar giriş olmuştur. 15,6 milyar dolar net hata ve noksan sonrasında ise TCMB'nin rezervlerinde 8,3 milyar dolarlık azalış yaşanmıştır.

Altın hariç cari işlemler hesabı, 2021 Eylül ayında 3,0 milyar dolar fazla vermişken, 2022 yılının aynı döneminde 0,3 milyar dolar açık vermiştir.

Türkiye’de, yıllar itibariyle ekonomik ve sosyal gelişmeler nedeniyle enerji tüketimi artmakta buna karşın yerli enerji kaynaklarımızın sınırlı olması sebebiyle enerji arzımız aynı hızda artırılamamaktadır. Bu durum ülkemizi enerjide dışa bağımlı hale getirmekte ve cari dengemizi olumsuz etkilemektedir. Ayrıca enerji ithalatının cari işlemler dengesine olan etkisi sadece miktar değişimlerinden değil fiyat değişimlerinden de kaynaklanmaktadır. Buna bağlı olarak petrol fiyatlarındaki dalgalanma ve tüketilen enerjiyle yükseliş gösteren Türkiye’nin enerji ithalatı 2021 yılı Eylül ayında 4,4 milyar dolar iken petrol fiyatlarındaki yükseliş ve enerji talebinin artmasının etkisiyle 2022 yılı Eylül ayında 8,9 milyar dolara yükselmiştir. 2021 yılı Eylül ayında 6,4 milyar dolar fazla veren enerji hariç cari işlemler hesabı ise 2022 yılı Eylül ayında 4,2 milyar dolar fazla vermiştir.

Enerji ithalatı cari denge üzerinde baskı unsuru olmaya devam ederken 2021 yılı Eylül ayında 6,7 milyar dolar fazla veren altın ve enerji hariç cari denge, 2022 yılı Eylül ayında 6,8 milyar dolar fazla vermiştir.

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık					
2022	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	17.630	26.178	-8.548	67%	69,4%
Şubat	19.880	26.171	-6.291	76%	-26,4%
Mart	22.654	29.127	-6.473	78%	2,9%
Nisan	23.410	27.749	-4.339	84%	-33,0%
Mayıs	19.013	27.791	-8.778	68%	102,3%
Haziran	23.277	29.688	-6.411	78%	-27,0%
Temmuz	18.455	27.838	-9.383	66%	46,4%
Ağustos	21.094	30.831	-9.737	68%	3,8%
Eylül	22.427	30.524	-8.097	73%	-16,8%
Ocak - Eylül	187.840	255.897	-68.057	73%	

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık					
2022	İhracat	İthalat	Denge	Karş. Oranı	Aylık Değ.
Ocak	227.498	263.452	-35.954	86%	22,7%
Şubat	231.484	271.627	-40.143	85%	11,7%
Mart	235.404	279.032	-43.628	84%	8,7%
Nisan	240.394	286.617	-46.223	84%	5,9%
Mayıs	243.037	294.983	-51.946	82%	12,4%
Haziran	246.726	303.448	-56.722	81%	9,2%
Temmuz	248.773	311.730	-62.957	80%	11,0%
Ağustos	251.001	320.811	-69.810	78%	10,9%
Eylül	252.622	329.403	-76.781	77%	10,0%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-3.318	-1.907	-8.548	69,4%	348,2%
Şubat	-1.942	-2.102	-6.291	-26,4%	199,3%
Mart	-4.353	-2.988	-6.473	2,9%	116,6%
Nisan	-3.844	-1.744	-4.339	-33,0%	148,8%
Mayıs	-2.743	-3.055	-8.778	102,3%	187,3%
Haziran	-2.060	-1.635	-6.411	-27,0%	292,1%
Temmuz	-1.962	-3.148	-9.383	46,4%	198,1%
Ağustos	-5.375	-2.884	-9.737	3,8%	237,6%
Eylül	-3.753	-1.126	-8.097	-16,8%	619,1%
Ekim	-1.289	-50			
Kasım	-3.860	-3.628			
Aralık	-3.364	-5.046			
Ocak - Eylül	-29.350	-20.589	-68.057		230,6%

Dış Ticaret Dengesi, m\$ - 12 Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-18.839	-36.452	-35.954	22,7%	-1,4%
Şubat	-20.044	-36.612	-40.143	11,7%	9,6%
Mart	-23.647	-35.247	-43.628	8,7%	23,8%
Nisan	-25.945	-33.147	-46.223	5,9%	39,4%
Mayıs	-28.333	-33.459	-51.946	12,4%	55,3%
Haziran	-28.006	-33.034	-56.722	9,2%	71,7%
Temmuz	-27.677	-34.220	-62.957	11,0%	84,0%
Ağustos	-31.646	-31.729	-69.810	10,9%	120,0%
Eylül	-34.725	-29.102	-76.781	10,0%	163,8%
Ekim	-35.260	-27.863			
Kasım	-38.173	-27.631			
Aralık	-37.863	-29.313			

Kaynak: TCMB

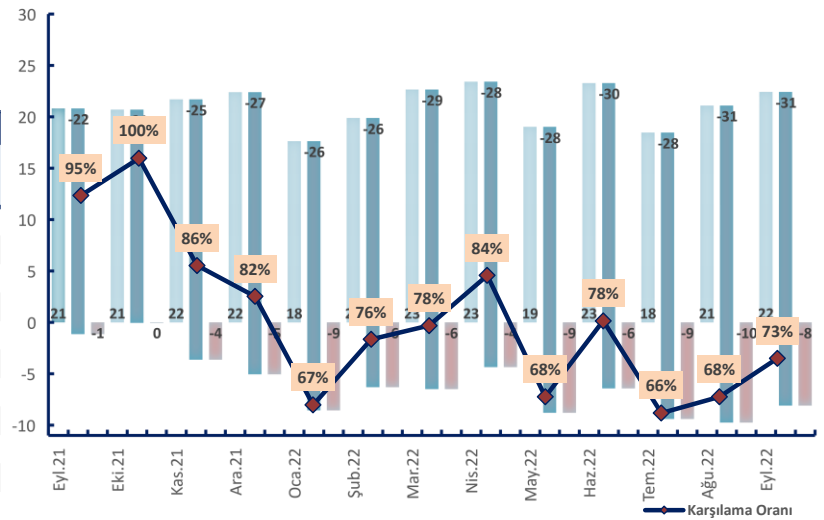
Dış Ticaret Dengesi

2022 yılı Eylül ayında ihracat bir önceki aya göre %6,32 artarak 22.427 milyon dolara yükselirken, ithalat %1,00 azalarak 30.524 milyon dolara geriledi. Böylelikle 2022 yılı Ağustos ayında 9.737 milyon dolar açık veren dış ticaret dengesi, Eylül ayında 8.097 milyon dolar açık verdi.

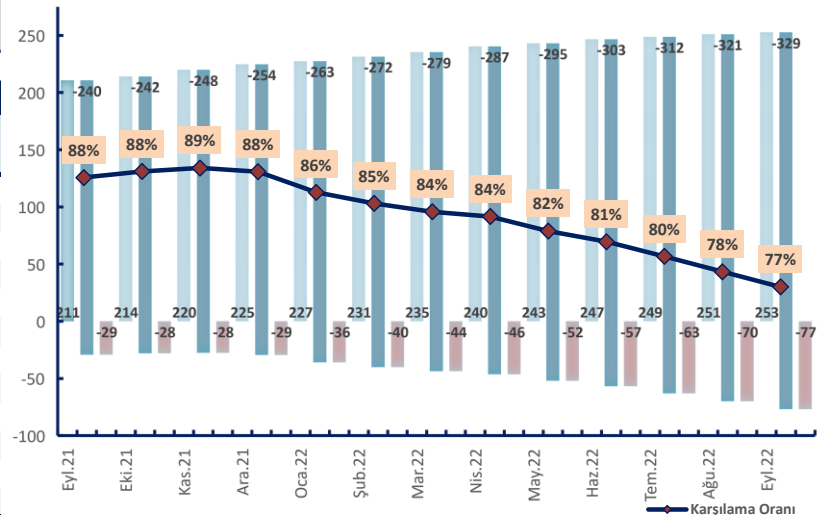
İhracatın ithalatı karşılama oranı 2021 Eylül ayında %95 seviyesindeyken 2022 yılı Eylül ayında %73'e geriledi. Ağustos 2022'de ise %68 seviyesinde idi.

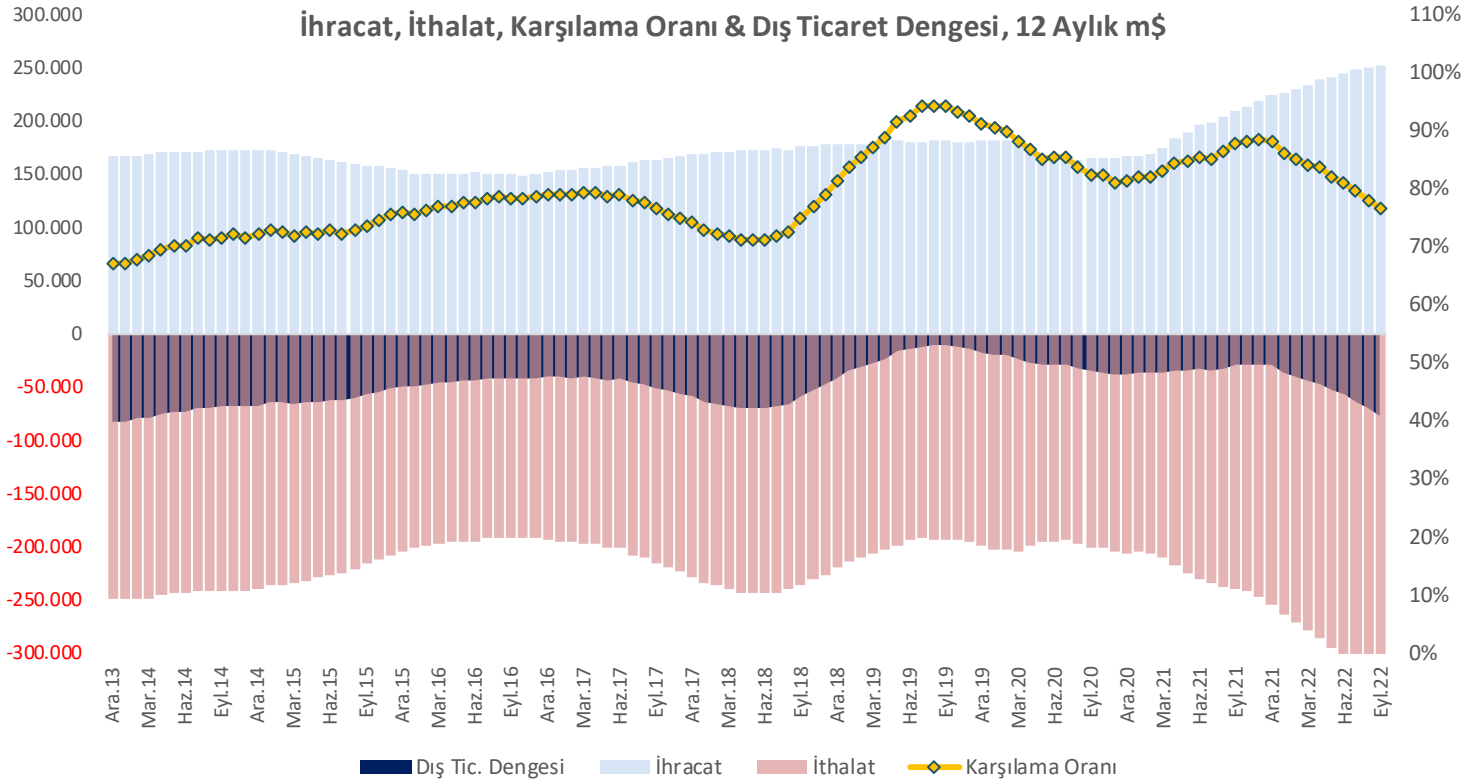
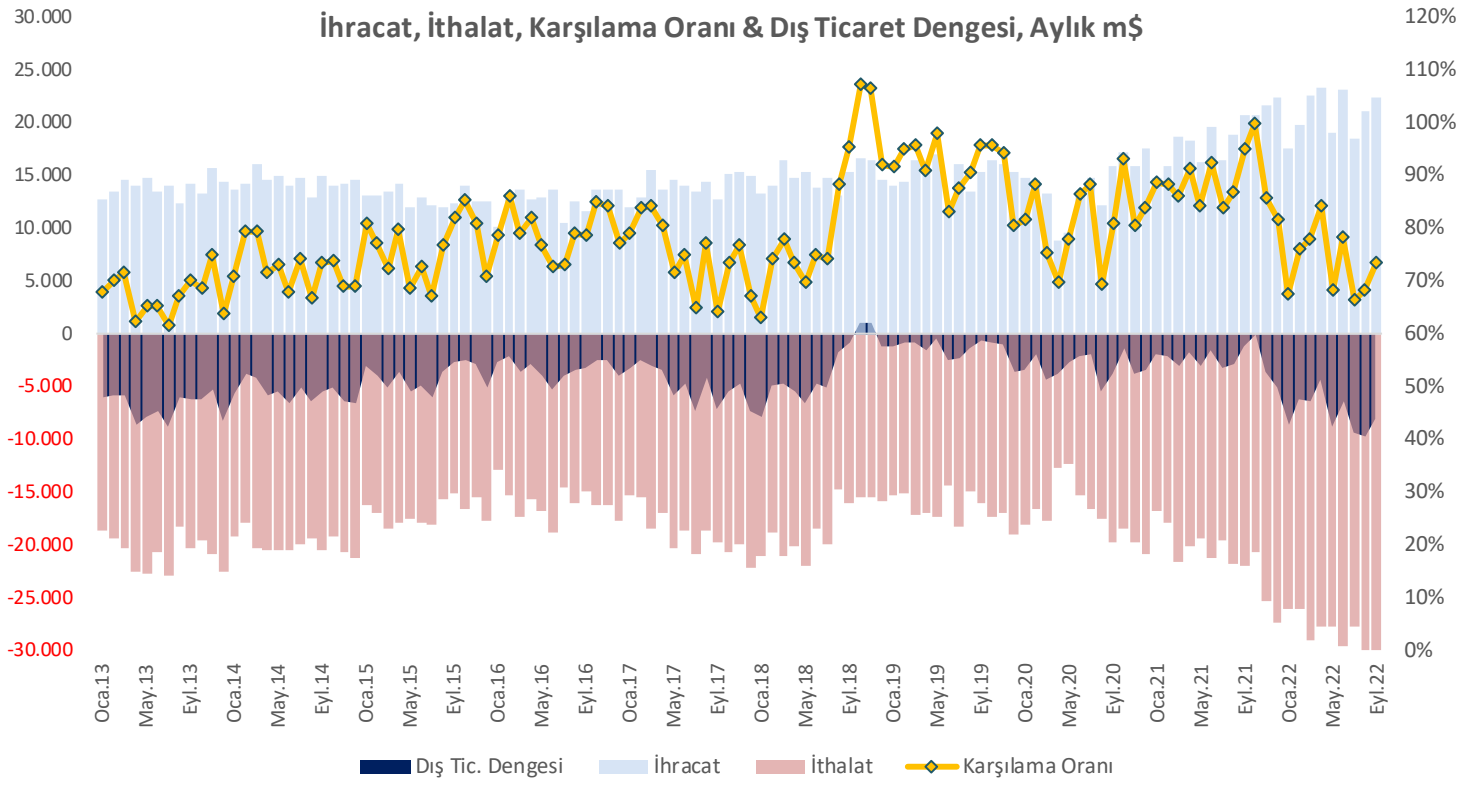
12 aylık ihracat ve ithalat sırasıyla 252.622 ve 329.403 milyon dolar olması sonucunda 12 aylık dış ticaret açığı, 76.781 milyar dolar olarak gerçekleşti.

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, AYLIK MİLYARŞ

İHRACAT, İTHALAT & DİŞ TİCARET DENGESİ, 12 AYLIK MİLYARŞ

Hizmetler Dengesi

2021 yılı Eylül ayında 4,8 milyar dolar net fazla veren hizmetler dengesi, 2022 yılı Eylül ayında 6,1 milyar dolar net fazla verdi. Hizmetler dengesi, aylık %19,9 azalırken, yıllık %27,8 artış gösterdi.

Koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı Nisan ve Mayıs aylarında sıfır olan seyahatin, 2020 Haziran ayı itibariyle salgının kontrol altına alınmasıyla ülkelerin sınırlarını açmalarının etkisiyle 2020 Ağustos ayında önceki aya göre %211 artış görüldü. Hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler, Eylül 2022'de bir önceki yılın aynı ayına göre %19,5 artarak 4.558 milyon dolara yükseldi. Aylık bazda ise %17,9 azaldı.

Hizmetler Dengesi, m\$ - Aylık

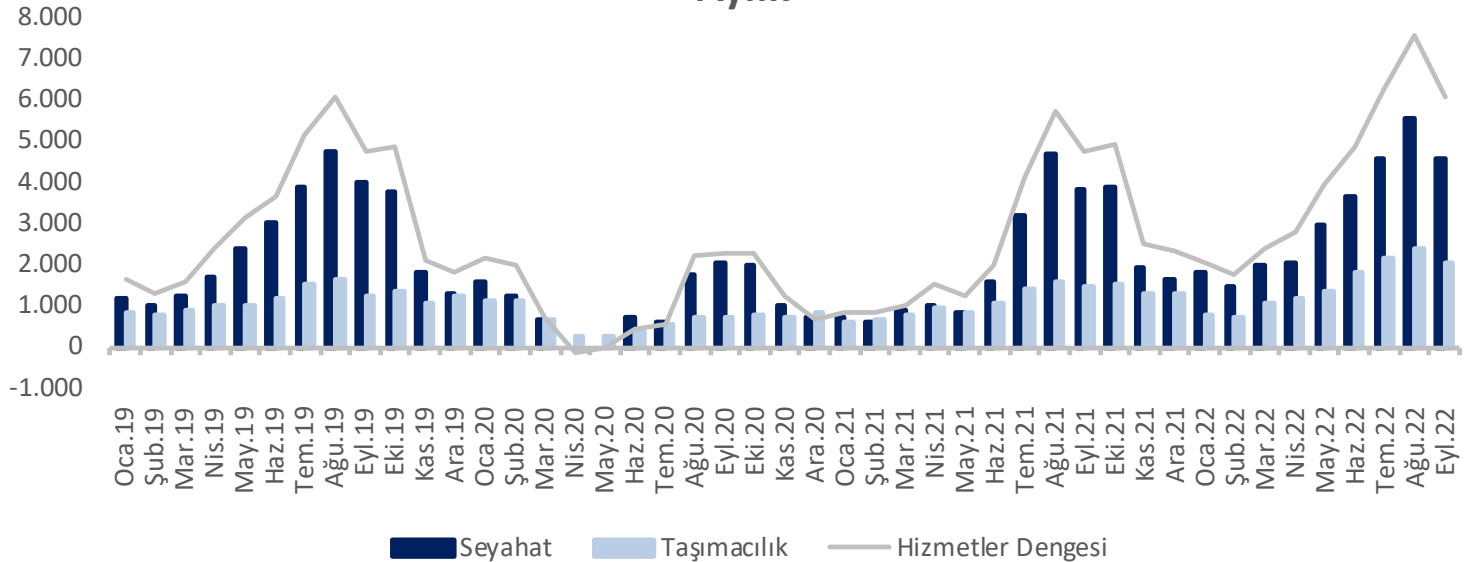
2022	Bak. ve On.	Taşıım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	41	768	1.821	14	-89	-52	-206	-10	-182	-7	-54	2.051	-11,2%	152,3%
Şubat	90	711	1.477	5	-86	-111	-129	5	-178	-3	-46	1.749	-14,7%	108,5%
Mart	56	1.047	1.963	24	-124	-95	-228	-30	-184	1	-65	2.377	35,9%	137,7%
Nisan	108	1.164	2.035	27	-69	-122	-168	8	-153	1	-51	2.795	17,6%	82,2%
Mayıs	108	1.345	2.955	30	-85	-84	-145	30	-195	12	-54	3.930	40,6%	220,8%
Haziran	102	1.791	3.664	27	-107	-74	-245	-19	-227	10	-78	4.868	23,9%	142,8%
Temmuz	76	2.173	4.600	31	-80	-65	-221	-18	-200	9	-45	6.267	28,7%	51,9%
Ağustos	134	2.401	5.552	30	-71	-118	-149	6	-161	10	-49	7.590	21,1%	32,2%
Eylül	98	2.046	4.558	25	-73	-29	-244	-35	-256	19	-40	6.083	-19,9%	27,8%
Ekim														
Kasım														
Aralık														
Ocak - Eylül	813	13.446	28.625	213	-784	-750	-1.735	-63	-1.736	52	-482	37.710		71,1%

Hizmetler Dengesi, m\$ - 12 Aylık

2022	Bak. ve On.	Taşıım.	Seyahat	İnşaat	Sig. ve Emk.	Finansal	Fikri Mülk.	Telkom.	Diğ. İş Hiz.	Kiş. Kült. ve Eğ.	Resmi Hiz.	Hiz. Denge	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	738	13.629	26.073	234	-1.224	-193	-2.410	-622	-2.495	-99	-698	33.050	3,9%	154,2%
Şubat	796	13.673	26.943	229	-1.219	-324	-2.397	-559	-2.528	-89	-683	33.960	2,8%	186,9%
Mart	820	13.916	28.003	236	-1.209	-431	-2.419	-451	-2.461	-78	-702	35.337	4,1%	191,6%
Nisan	874	14.146	29.010	249	-1.169	-545	-2.435	-388	-2.464	-65	-738	36.598	3,6%	165,2%
Mayıs	926	14.658	31.102	267	-1.176	-608	-2.432	-290	-2.483	-41	-742	39.303	7,4%	160,9%
Haziran	942	15.356	33.171	278	-1.165	-686	-2.409	-184	-2.491	-24	-764	42.166	7,3%	153,6%
Temmuz	975	16.132	34.563	294	-1.175	-754	-2.431	-158	-2.512	-2	-781	44.308	5,1%	119,4%
Ağustos	1.038	16.969	35.396	308	-1.160	-851	-2.411	-93	-2.457	23	-762	46.158	4,2%	94,6%
Eylül	1.091	17.557	36.139	312	-1.140	-846	-2.425	-212	-2.463	60	-755	47.482	2,9%	81,0%
Ekim														
Kasım														
Aralık														

Kaynak: TCMB

Aylık

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
2022	Doğ. Yat.	Port. Yat.	Diğer Yat.	Rezerv Değ.	Finans Hesabı
Ocak	446	-965	3.795	942	4.218
Şubat	-3	-820	2.791	2.218	4.186
Mart	172	-3.054	2.073	4.506	3.697
Nisan	778	-606	2.515	-3.217	-530
Mayıs	1.933	-4.380	71	5.939	3.563
Haziran	966	-1.610	-1.490	1.960	-174
Temmuz	226	-631	3.382	-4.423	-1.446
Ağustos	573	813	8.592	-10.786	-808
Eylül	488	-3.373	1.584	1.656	355
Ekim					
Kasım					
Aralık					
Ocak - Eylül	5.579	-14.626	23.313	-1.205	13.061

Finans Hesabı

Finans hesabı altındaki doğrudan yatırımlar kaleminde 2021 Eylül ayında 912 milyon dolar net giriş yaşanırken 2022 yılı Eylül ayında 488 milyon dolarlık giriş yaşandı.

Portföy yatırımlarında ise 3.373 milyon dolarlık net çıkış oldu. Alt kalemler incelendiğinde, yurt dışı yerleşiklerin hisse senetlerinde 522 milyon dolar ve devlet iç borçlanma senetlerinde (DİBS) 115 milyon dolar net satış yaptığı görülmektedir.

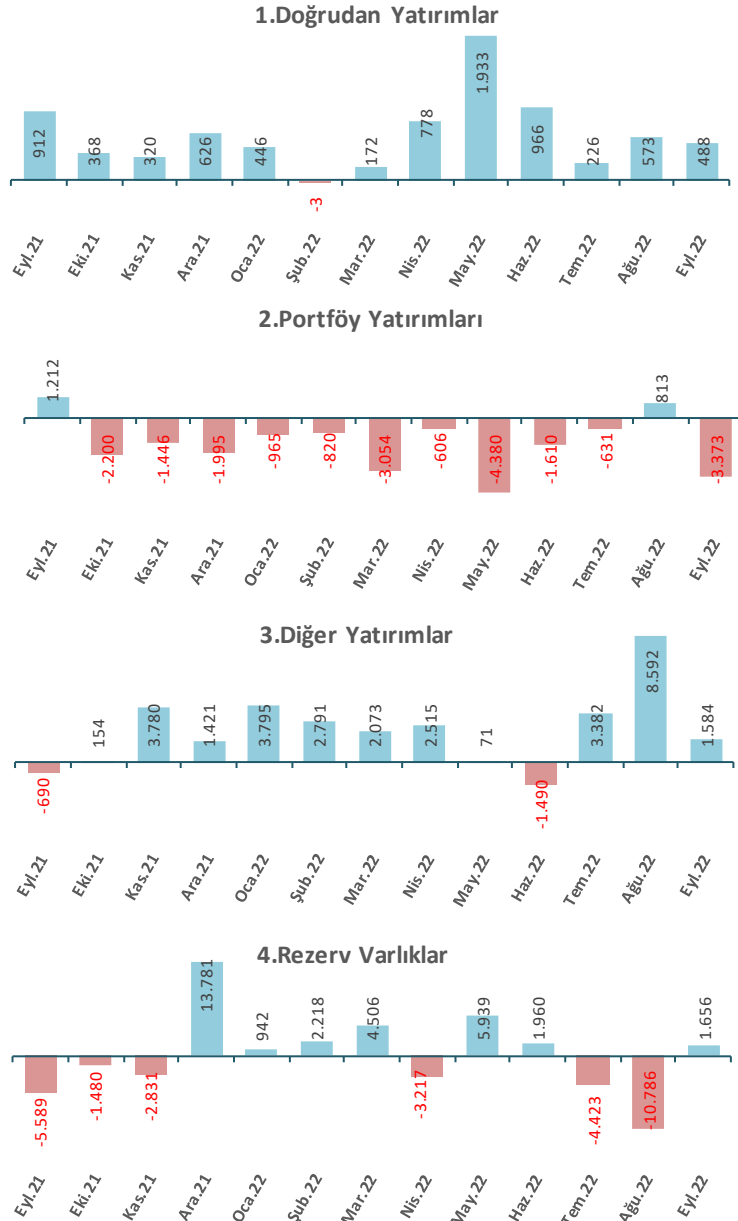
Diğer yatırımlarda da 1.584 milyon dolarlık giriş gerçekleşti.

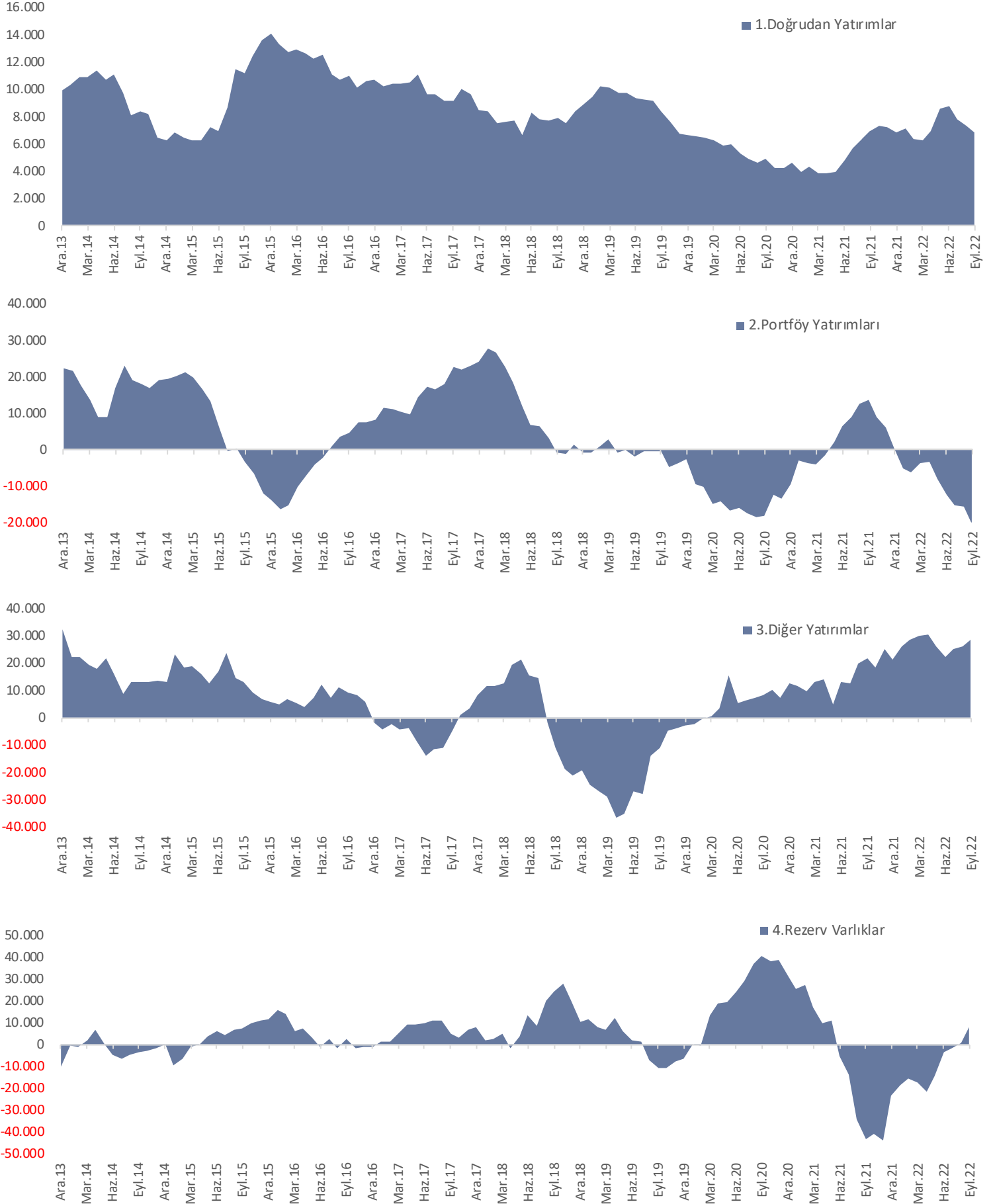
2022 yılı Ağustos ayında 10.786 milyon dolar net artış görülen rezerv varlıklarda, Eylül ayında 1.656 milyon dolar azalış yaşandı.

Finans Hesabı, m\$ - Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-1.787	-656	-4.218	-69,5%	543,0%
Şubat	-1.077	-697	-4.186	-0,8%	501%
Mart	-9.736	-1.474	-3.697	-11,7%	150,8%
Nisan	-6.120	-2.328	530	A.D.	A.D.
Mayıs	-7.090	-3.298	-3.563	A.D.	8,0%
Haziran	-708	2.196	174	A.D.	-92,1%
Temmuz	-2.000	3.095	1.446	731,0%	-53,3%
Ağustos	-6.052	3.536	808	-44,1%	-77,1%
Eylül	-1.591	4.155	-355	A.D.	A.D.
Ekim	-1.596	3.158			
Kasım	1.096	177			
Aralık	-2.819	-13.833			
Ocak - Eylül	-36.161	4.529	-13.061		A.D.

Finans Hesabı, m\$ - 12 Aylık					
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	5.459	-38.349	-9.531	59,7%	-75,1%
Şubat	4.327	-37.969	-13.020	36,6%	-65,7%
Mart	-5.388	-29.707	-15.243	17,1%	-48,7%
Nisan	-14.530	-25.915	-12.385	-18,7%	-52,2%
Mayıs	-23.940	-22.123	-12.650	2,1%	-42,8%
Haziran	-19.245	-19.219	-14.672	16,0%	-23,7%
Temmuz	-23.064	-14.124	-16.321	11,2%	15,6%
Ağustos	-30.377	-4.536	-19.049	16,7%	320,0%
Eylül	-35.988	1.210	-23.559	23,7%	A.D.
Ekim	-40.125	5.964			
Kasım	-37.493	5.045			
Aralık	-39.480	-5.969			

Kaynak: TCMB

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Net Hata ve Noksan Hesabı

Ödemeler dengesi; bankalar, TÜİK ve Merkez Bankası verilerinden oluşmaktadır. Kamu sektörüne ilişkin kalemlerde çoğunlukla hata beklenmediği gibi, bankacılık sektörüne ilişkin verilerin de (kur oynaklığının ortaya çıkardığı hesaplama hataları dışında) veri toplama yöntemindeki iyileşmeler nedeniyle, büyük ölçüde doğru olduğu varsayılmaktadır. Dolayısıyla, bankacılık dışı özel sektörün döviz varlıklarındaki değişimin büyük ölçüde net hata noksana yansıdığı düşünülmektedir. Net hata ve noksan (NHN), tanım gereği, ölçüm hataları ve tablodaki verilerin eksik veya fazla derlenmesinden kaynaklanmaktadır. Net hata ve noksan hesabının ödemeler dengesinde hangi kalemlerden kaynaklandığı net olarak ölçülememekle birlikte, bazı kuvvetli tahminler yapılabilmektedir. NHN oluşmasının sebepleri aşağıdaki gibi özetlenebilir;

- Zaman uyumsuzluğu (ithalat veya ihracat için malın hareketi ile ödemenin farklı bilanço dönemlerine yansması gibi)
- Beyan hataları (gümrük işlemlerine ilişkin beyanat hataları gibi)
- Ödemeler dengesindeki çeşitli kalemlerden elde edilen gelirlerin sistem dışına (yastık altına-kasalara) çıkarılması veya finansman esnasında sistem dışından kaynak kullanılması şeklindeki kayıt dışı işlemler,
- Bazı verilerin (turizm ve bavul ticareti) anketler yoluyla elde edilmesindeki hatalar.

Sonuç olarak;

Net hata ve noksan hesabının pozitif olması ülkeye kaynağı bilinmeyen bir döviz girişinin olduğunu, negatif olması ise hangi kalemler ile olduğu bilinmeyen döviz çıkışını gösterir.

Buna göre net hata ve noksan kaleminde 2021 yılı Eylül ayında 1.439 milyon dolar giriş görülürken, 2022 Eylül ayında ise 2.613 milyon dolar giriş yaşandı.

Net Hata ve Noksan, m\$ - Aylık

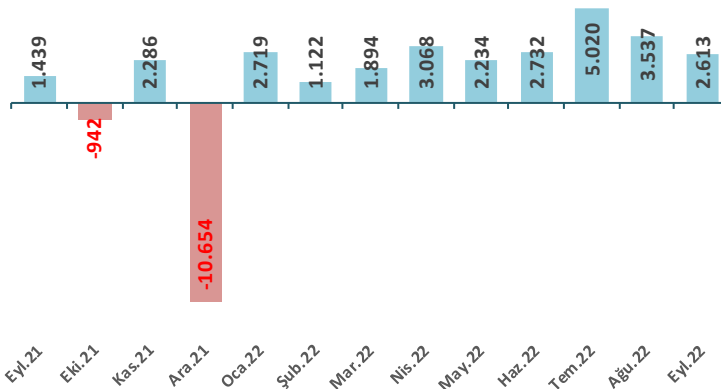
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-453	856	2.719	A.D.	217,6%
Şubat	-340	1.492	1.122	-58,7%	-25%
Mart	-4.729	1.564	1.894	68,8%	21,1%
Nisan	-1.044	-1.222	3.068	62,0%	A.D.
Mayıs	-3.251	-398	2.234	-27,2%	A.D.
Haziran	1.547	2.808	2.732	22,3%	-2,7%
Temmuz	-328	2.724	5.020	84%	84,3%
Ağustos	-2.457	1.397	3.537	-29,5%	153,2%
Eylül	370	1.439	2.613	-26,1%	81,6%
Ekim	-1.818	-942			
Kasım	4.479	2.286			
Aralık	458	-10.654			
Ocak - Eylül	-10.685	10.660	24.939		134%

Net Hata ve Noksan, m\$ - 12 Aylık

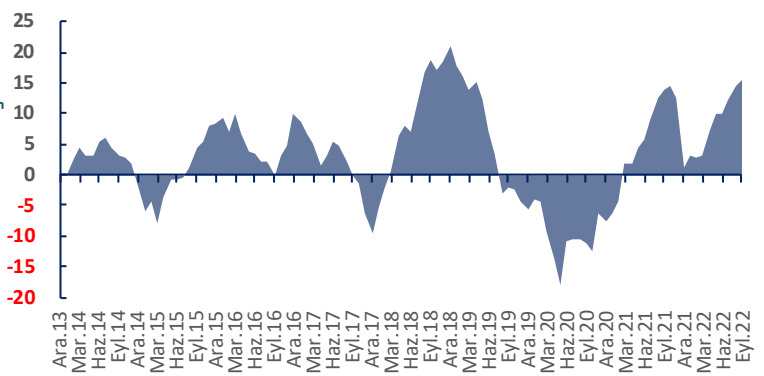
	2020	2021	2022	Aylık Değ.	Yıllık Değ.
Ocak	-4.116	-6.257	3.213	138,0%	A.D.
Şubat	-4.482	-4.425	2.843	-11,5%	A.D.
Mart	-9.332	1.868	3.173	11,6%	69,9%
Nisan	-13.756	1.690	7.463	135,2%	341,6%
Mayıs	-17.996	4.543	10.095	35,3%	122,2%
Haziran	-10.856	5.804	10.019	-0,8%	72,6%
Temmuz	-10.692	8.856	12.315	22,9%	39,1%
Ağustos	-10.700	12.710	14.455	17,4%	13,7%
Eylül	-11.245	13.779	15.629	8,1%	13,4%
Ekim	-12.430	14.655			
Kasım	-6.220	12.462			
Aralık	-7.566	1.350			

Kaynak: TCMB

Net Hata ve Noksan, Aylık, m\$

Net Hata ve Noksan, 12 Aylık, milyar \$

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

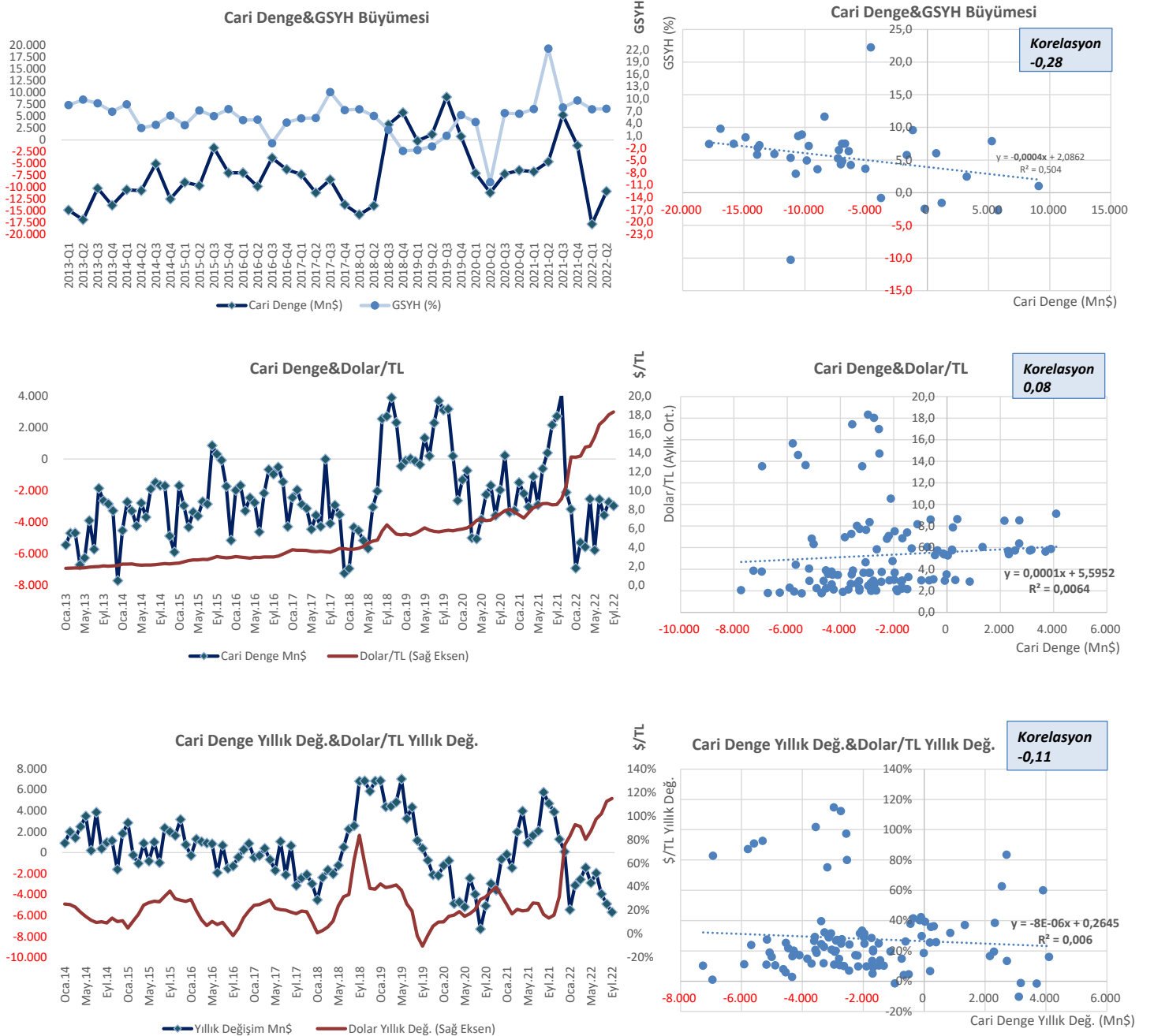
ÖDEMELER DENGESİ ALTINCI EL KİTABI- AYRINTILI SUNUM (*)														Ocak-Eylül	
(Milyon ABD Doları)														2021	2022
	Eyl.21	Eki.21	Kas.21	Ara.21	Oca.22	Şub.22	Mar.22	Nis.22	May.22	Haz.22	Tem.22	Ağu.22	Eyl.22		
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	2.719	4.101	-2.107	-3.181	-6.937	-5.307	-5.589	-2.535	-5.789	-2.558	-3.558	-2.738	-2.966	-6.068	-37.977
Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi (A+B+C)	2.674	3.988	-1.998	-3.286	-6.784	-5.264	-5.398	-2.436	-5.696	-2.436	-3.611	-2.788	-2.961	-6.883	-37.374
Mal ve Hizmet Dengesi(A+B)	3.633	4.893	-1.109	-2.736	-6.497	-4.542	-4.096	-1.544	-4.848	-1.543	-3.116	-2.147	-2.014	1.451	-30.347
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-1.126	-50	-3.628	-5.046	-8.548	-6.291	-6.473	-4.339	-8.778	-6.411	-9.383	-9.737	-8.097	-20.589	-68.057
Mal İhracatı	20.806	20.694	21.685	22.403	17.630	19.880	22.654	23.410	19.013	23.277	18.455	21.094	22.427	159.904	187.840
Mal İthalatı	21.932	20.744	25.313	27.449	26.178	26.171	29.127	27.749	27.791	29.688	27.838	30.831	30.524	180.493	255.897
B. HİZMETLER DENGESİ	4.759	4.943	2.519	2.310	2.051	1.749	2.377	2.795	3.930	4.868	6.267	7.590	6.083	22.040	37.710
Hizmet Gelir	7.544	7.428	5.482	5.967	4.899	4.469	5.614	5.819	7.085	8.490	9.473	10.929	9.657	42.531	66.435
Hizmet Gider	2.785	2.485	2.963	3.657	2.848	2.720	3.237	3.024	3.155	3.622	3.206	3.339	3.574	20.491	28.725
C. Birincil Gelir Dengesi	-959	-905	-889	-550	-287	-722	-1.302	-892	-848	-893	-495	-641	-947	-8.334	-7.027
D. İkincil Gelir Dengesi	45	113	-109	105	-153	-43	-191	-99	-93	-122	53	50	-5	815	-603
1. Genel Hükümet	-25	42	-147	90	-204	-74	-160	-141	-115	-130	17	13	-41	445	-835
2. Diğer Sektörler	70	71	38	15	51	31	-31	42	22	8	36	37	36	370	232
II- SERMAYE HESABI	-3	-1	-2	2	0	-1	-2	-3	-8	0	-16	9	-2	-63	-23
III- FİNANS HESABI	4.155	3.158	177	-13.833	-4.218	-4.186	-3.697	530	-3.563	174	1.446	808	-355	4.529	-13.061
1. Doğrudan Yatırımlar	-912	-368	-320	-626	-446	3	-172	-778	-1.933	-966	-226	-573	-488	-5.562	-5.579
2. Portföy Yatırımları	-1.212	2.200	1.446	1.995	965	820	3.054	606	4.380	1.610	631	-813	3.373	-6.392	14.626
2.1. Net Varlık Edinimi	542	489	465	844	714	412	1.568	278	372	870	207	-24	-890	462	3.507
2.2. Net Yükümlülük Oluşumu	1.754	-1.711	-981	-1.151	-251	-408	-1.486	-328	-4.008	-740	-424	789	-4.263	6.854	-11.119
2.2.1. Hisse Senetleri	62	-55	938	-1.001	-352	-228	-744	139	-1.664	-509	-222	761	-522	-1.316	-3.341
2.2.2. Borç Senetleri	1.692	-1.656	-1.919	-150	101	-180	-742	-467	-2.344	-231	-202	28	-3.741	8.170	-7.778
2.2.2.1 Merkez Bankası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2.2 Bankalar	26	-1.233	3	89	-114	-614	-759	-606	-1.843	-12	-21	25	-1.131	-1.415	-5.075
2.2.2.3 Genel Hükümet	2.061	-400	-1.463	-226	-98	427	18	169	-495	-218	-173	-6	-2.615	7.083	-2.991
2.2.2.4 Diğer Sektörler	-395	-23	-459	-13	313	7	-1	-30	-6	-1	-8	9	5	2.502	288
3. Diğer Yatırımlar	690	-154	-3.780	-1.421	-3.795	-2.791	-2.073	-2.515	-71	1.490	-3.382	-8.592	-1.584	-16.317	-23.313
4. Rezerv Varlıklar	5.589	1.480	2.831	-13.781	-942	-2.218	-4.506	3.217	-5.939	-1.960	4.423	10.786	-1.656	32.800	1.205
IV- NET HATA VE NOKSAN	1.439	-942	2.286	-10.654	2.719	1.122	1.894	3.068	2.234	2.732	5.020	3.537	2.613	10.660	24.939

ÖDEMELER DENGESİ ALTINCI EL KİTABI- AYRINTILI SUNUM (*)														Aylık	Yıllık
(Milyon ABD Doları)														Değişim	Değişim
	Eyl.21	Eki.21	Kas.21	Ara.21	Oca.22	Şub.22	Mar.22	Nis.22	May.22	Haz.22	Tem.22	Ağu.22	Eyl.22		
I- CARİ İŞLEMLER HESABI	-12.495	-8.617	-7.344	-7.255	-12.698	-15.817	-18.370	-19.800	-22.685	-24.632	-28.580	-33.479	-39.164	17,0%	213,4%
Mal, Hizmet ve Birincil Gelir Dengesi (A+B+C)	-13.424	-9.683	-8.128	-8.179	-13.425	-16.355	-18.673	-19.719	-22.359	-24.208	-28.162	-33.035	-38.670	17,1%	188,1%
Mal ve Hizmet Dengesi(A+B)	-2.876	1.033	2.560	2.499	-2.904	-6.183	-8.291	-9.625	-12.643	-14.556	-18.649	-23.652	-29.299	23,9%	918,7%
A. DIŞ TİCARET DENGESİ	-29.102	-27.863	-27.631	-29.313	-35.954	-40.143	-43.628	-46.223	-51.946	-56.722	-62.957	-69.810	-76.781	10,0%	163,8%
Mal İhracatı	210.669	214.133	219.870	224.686	227.498	231.484	235.404	240.394	243.037	246.726	248.773	251.001	252.622	0,6%	19,9%
Mal İthalatı	239.771	241.996	247.501	253.999	263.452	271.627	279.032	286.617	294.983	303.448	311.730	320.811	329.403	2,7%	37,4%
B. HİZMETLER DENGESİ	26.226	28.896	30.191	31.812	33.050	33.960	35.337	36.598	39.303	42.166	44.308	46.158	47.482	2,9%	81,0%
Hizmet Gelir	53.826	57.003	59.201	61.408	63.592	65.343	67.467	69.630	73.385	77.326	80.467	83.199	85.312	2,5%	58,5%
Hizmet Gider	27.600	28.107	29.010	29.596	30.542	31.383	32.130	33.032	34.082	35.160	36.159	37.041	37.830	2,1%	37,1%
C. Birincil Gelir Dengesi	-10.548	-10.716	-10.688	-10.678	-10.521	-10.172	-10.382	-10.094	-9.716	-9.652	-9.513	-9.383	-9.371	-0,1%	-11,2%
D. İkincil Gelir Dengesi	929	1.066	784	924	727	538	303	-81	-326	-424	-418	-444	-494	11,3%	-153,2%
1. Genel Hükümet	452	533	361	430	178	-9	-205	-584	-796	-859	-826	-834	-850	1,9%	-288,1%
2. Diğer Sektörler	477	533	423	494	549	547	508	503	470	435	408	390	356	-8,7%	-25,4%
II- SERMAYE HESABI	-74	-74	-73	-64	-46	-46	-46	-48	-60	-59	-56	-25	-24	-4,0%	-67,6%
III- FİNANS HESABI	1.210	5.964	5.045	-5.969	-9.531	-13.020	-15.243	-12.385	-12.650	-14.672	-16.321	-19.049	-23.559	23,7%	-2047,0%
1. Doğrudan Yatırımlar	-6.919	-7.324	-7.250	-6.876	-7.146	-6.405	-6.239	-6.965	-8.608	-8.758	-7.804	-7.317	-6.893	-5,8%	-0,4%
2. Portföy Yatırımları	-13.632	-8.887	-6.017	-751	5.270	6.323	3.736	3.277	7.949	12.591	15.156	15.682	20.267	29,2%	-248,7%
2.1. Net Varlık Edinimi	1.686	1.733	1.742	2.260	2.877	3.888	5.797	5.685	6.105	6.710	7.046	6.737	5.305	-21,3%	214,7%
2.2. Net Yükümlülük Oluşumu	15.318	10.620	7.759	3.011	-2.393	-2.435	2.061	2.408	-1.844	-5.881	-8.110	-8.945	-14.962	67,3%	-197,7%
2.2.1. Hisse Senetleri	86	177	-164	-1.434	-1.493	-1.235	-946	-684	-2.447	-2.984	-3.113	-2.875	-3.459	20,3%	-4122,1%
2.2.2. Borç Senetleri	15.232	10.443	7.923	4.445	-900	-1.200	3.007	3.092	603	-2.897	-4.997	-6.070	-11.503	89,5%	-175,5%
2.2.2.1 Merkez Bankası	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
2.2.2.2 Bankalar	-669	-1.931	-1.933	-2.556	-3.507	-3.684	-4.207	-3.818	-4.934	-5.554	-5.070	-5.059	-6.216	22,9%	829,1%
2.2.2.3 Genel Hükümet	12.746	9.885	7.831	4.994	321	218	4.943	4.995	4.427	2.325	-62	-404	-5.080	1157,4%	-139,9%
2.2.2.4 Diğer Sektörler	3.155	2.489	2.025	2.007	2.286	2.266	2.271	1.915	1.110	332	135	-607	-207	-65,9%	-106,6%
3. Diğer Yatırımlar	-21.811	-18.694	-25.533	-21.672	-26.473	-28.613	-30.078	-30.435	-26.509	-22.223	-25.114	-26.394	-28.668	8,6%	31,4%
4. Rezerv Varlıklar	43.572	40.869	43.845	23.330	18.818	15.675	17.338	21.738	14.518	3.718	1.441	-1.020	-8.265	710,3%	-119,0%
IV- NET HATA VE NOKSAN	13.779	14.655	12.462	1.350	3.213	2.843	3.173	7.463	10.095	10.019	12.315	14.455	15.629	8,1%	13,4%

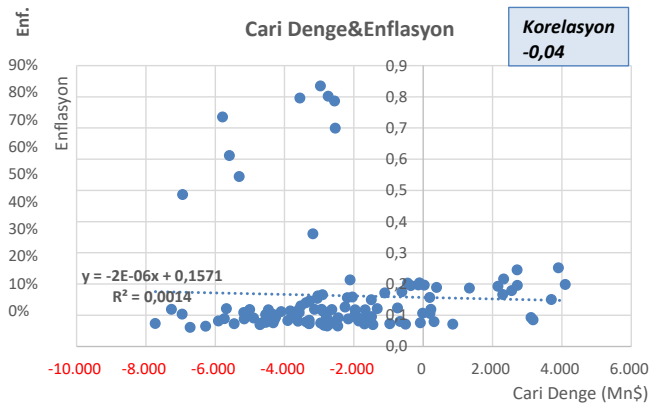
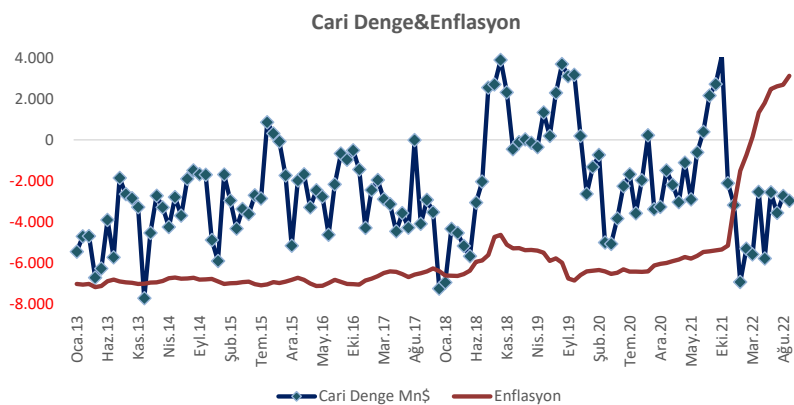
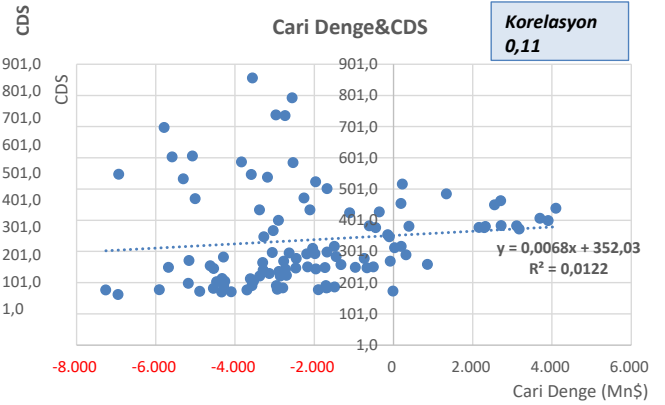
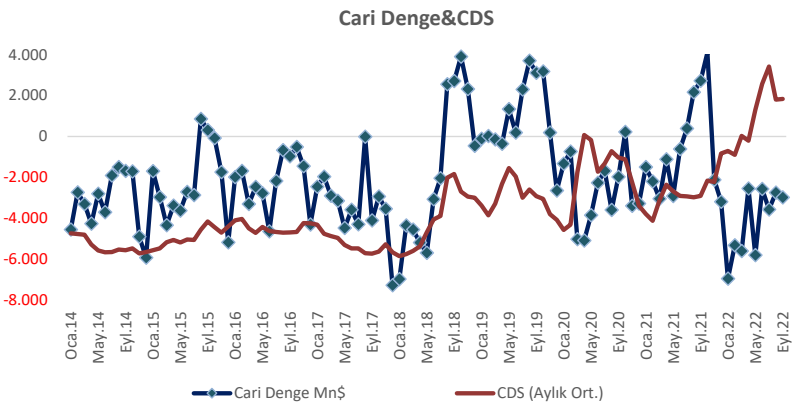
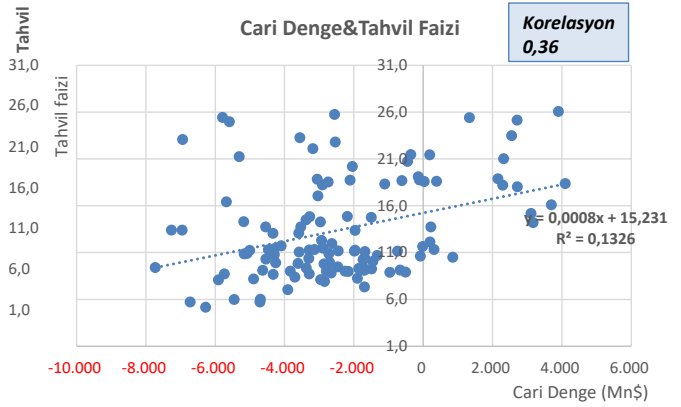
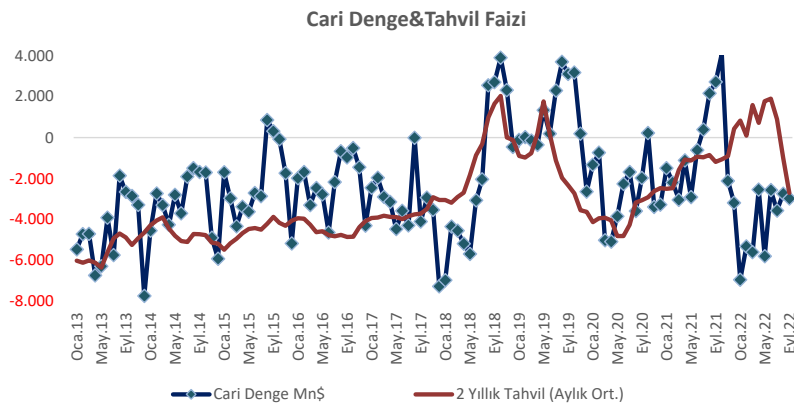
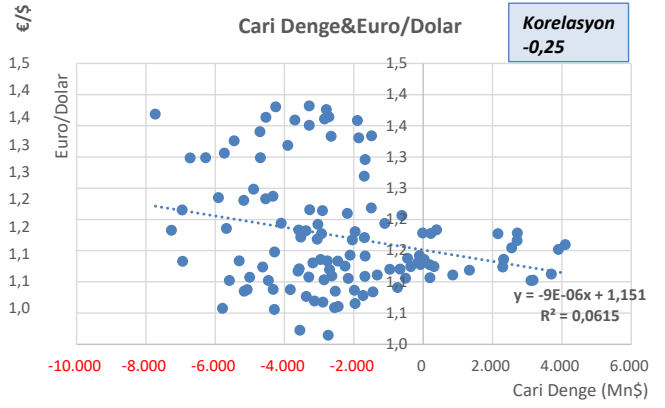
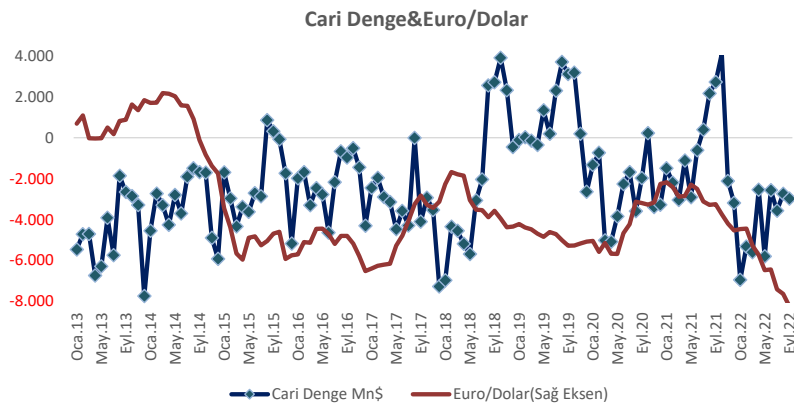
Kaynak: TCMB

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi Korelasyon Analizi

Cari Denge ile GSYH Büyümesi, Dolar/TL, Euro/Dolar, Tahvil Faizi, CDS ve enflasyon arasındaki doğrusal ilişki korelasyon analizi ile incelenmiştir. Korelasyon analizinden çıkan en önemli sonuç GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonun 2020 yılı ilk çeyrek sonu -0,71 hesaplanmış olmasıdır. Negatif ve güçlü bir ilişkinin varlığına işaret eden bu oran ekonominin büyümesi için cari açık vermemiz gerektiği şeklinde yorumlanmaktadır. Bir başka deyişle ithalata dayalı bir büyüme modelimiz olup, GSYH artışı yükseldikçe Cari Açık rakamı da artmaktadır. Ekonominin soğumaya başladığı dönemlerde de cari açık azalmakta hatta cari fazla oluşmaktadır. 2020 yılı ikinci çeyreği sonunda ise GSYH büyümesi ile Cari Denge arasındaki korelasyonu -0,47'ye gerilemiştir. Korelasyondaki düşüşün nedeni 2019 yılı sonunda Çin'in Wuhan kentinde ortaya çıkan ve sonrasında tüm dünyada etkisini gösteren koronavirüs salgını nedeniyle 2020 yılı ikinci çeyrekte yaşanan olağanüstü durumdur. Salgın sebebiyle tüm ülkelerin kendilerini kapatmalarına paralel olarak ülkemizde de ekonominin kısmen kapanmış olması sonucu ülkemiz ekonomisinin 2020 yılı ikinci çeyrekte %10,4 daralması korelasyonda bozulmaya sebep olmuştur. Ekonominin soğumasının diğer indikatörleri olan Dolar/TL artışı, faizlerin yükselişi gibi parametrelerle Cari Denge orta derece pozitif korelasyona sahiptir. Dolar/TL arttıkça Cari Açık azalmakta hatta Cari Fazla verilmektedir. Kurdaki yükselişin ithalat fiyatlarının görece yüksek kalmasına ve Türk Mallarının ucuz kalmasına sebep olması ihracatı artırdığı gibi ithalatı da azaltmakta ve cari dengeyi pozitif etkilemektedir. Kurdaki yükselişin zamanla kanıksanmasıyla ithalata dayalı büyüme modelinin doğal bir sonucu olarak ekonomik canlanmayla beraber cari denge açık vermeye başlamaktadır.

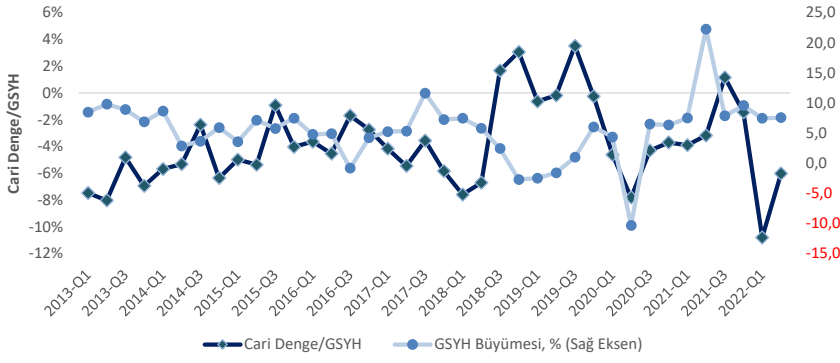

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

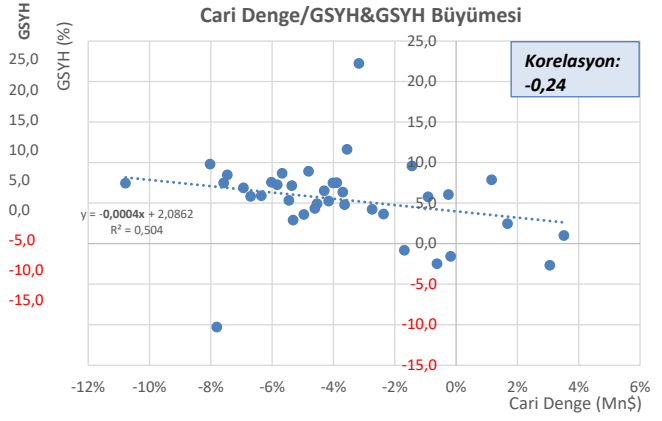

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

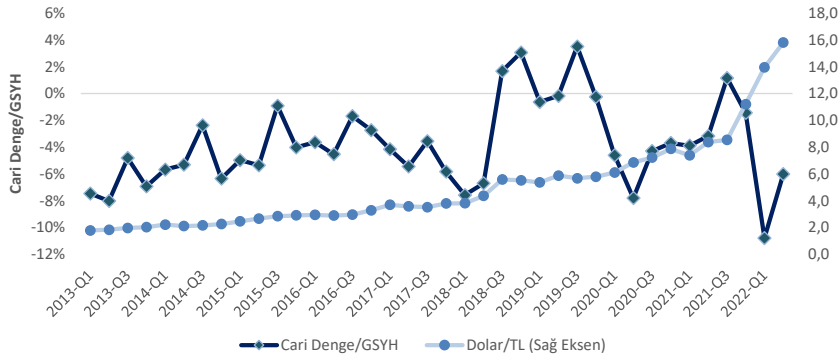
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

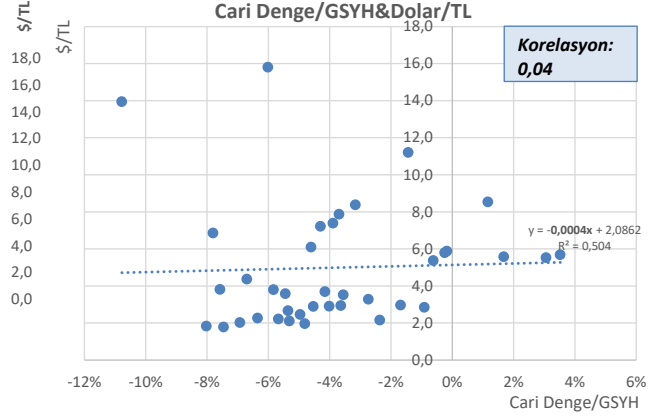
Cari Denge/GSYH&GSYH Büyümesi

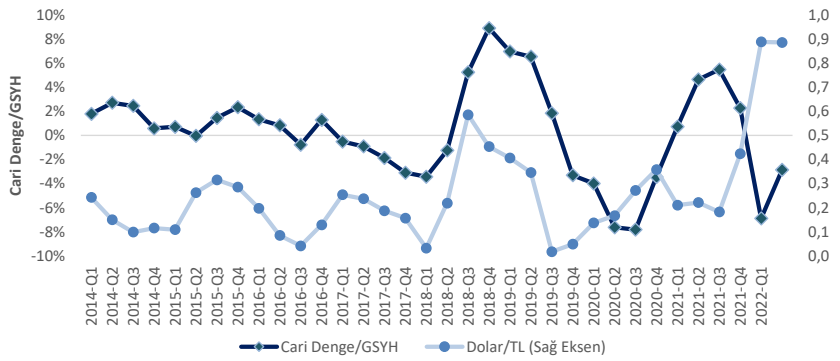
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

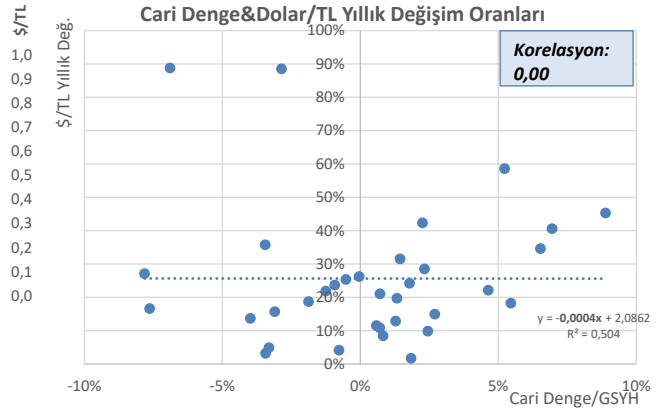
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL

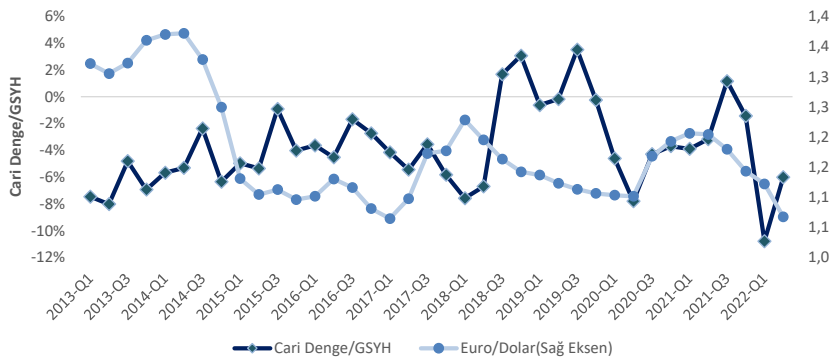
Cari Denge/GSYH&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

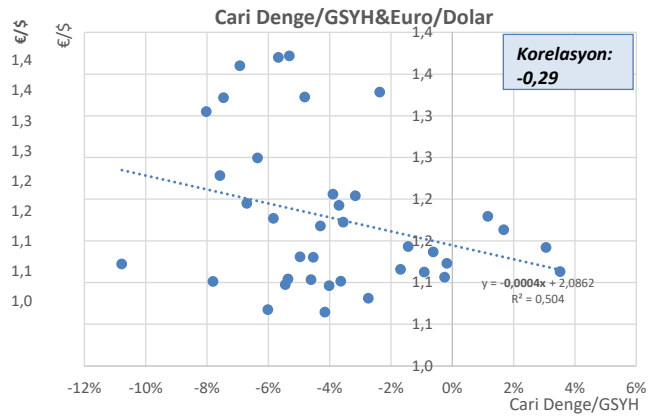
Cari Denge&Dolar/TL Yıllık Değişim Oranları

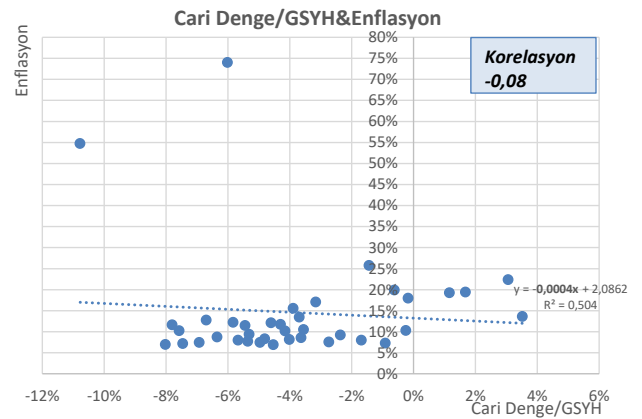
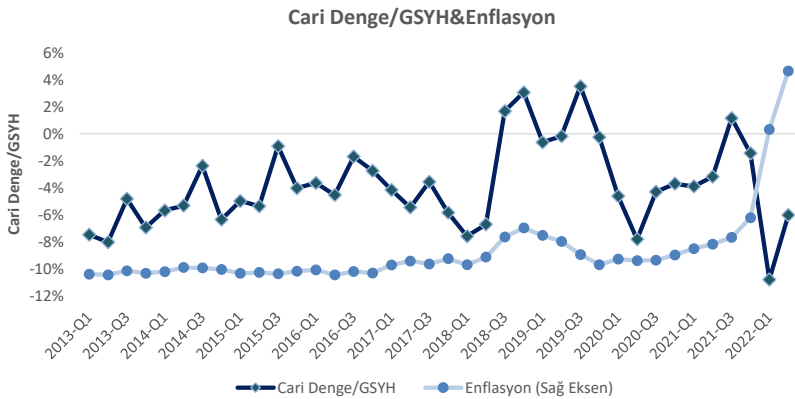
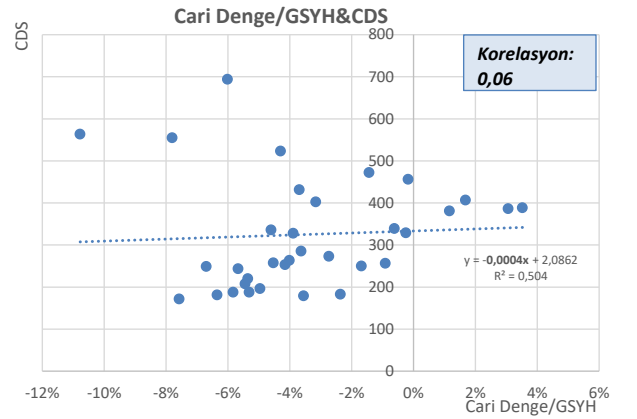
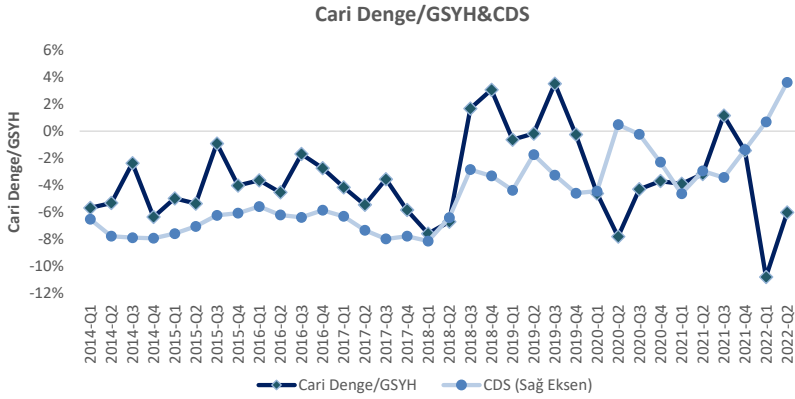
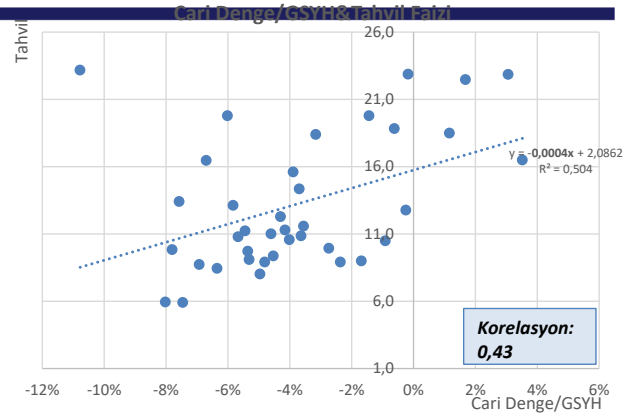
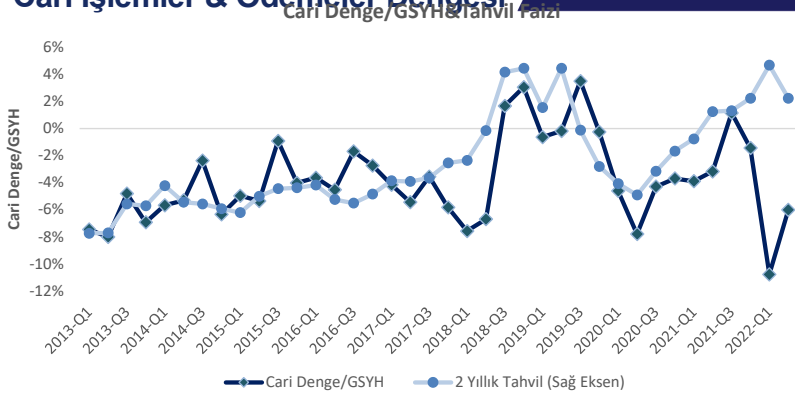
Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

Cari Denge/GSYH&Euro/Dolar

Cari İşlemler & Ödemeler Dengesi

Bizim Menkul Değerler A.Ş. Araştırma Bölümü

Email : arastirma@bmd.com.tr

Telefon : 0216-547-13-00

Önemli Uyarı

Burada yer alan yatırım bilgi, yorum ve tavsiyeleri yatırım danışmanlığı kapsamında değildir. Yatırım danışmanlığı hizmeti, yetkili kuruluşlar tarafından kişilerin risk ve getiri tercihleri dikkate alınarak kişiye özel sunulmaktadır. Burada yer alan yorum ve tavsiyeler ise genel niteliktedir. Bu tavsiyeler mali durumunuz ile risk ve getiri tercihlerinize uygun olmayabilir. Bu nedenle, sadece burada yer alan bilgilere dayanarak yatırım kararı verilmesi beklentilerinize uygun sonuçlar doğurmayabilir.

Burada yer alan bilgiler Bizim Menkul Değerler A.Ş. (BMD) tarafından okuyucuyu bilgilendirme amacı ile BMD'nin güvenilir olduğunu düşündüğü yayımlanmış bilgilerden ve veri kaynaklarından derlenerek hazırlanmıştır. Kullanılan bilgilerin hatasızlığı ve/veya eksiksizliği konusunda BMD hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz. BMD Araştırma raporları şirket içi ve dışı dağıtım kanalları aracılığıyla tüm BMD müşterilerine eşzamanlı olarak dağıtılmaktadır. Ayrıca, Burada yer alan tahmin, yorum ve tavsiyeler dokümanın yayınlandığı tarih itibarıyla geçerlidir. BMD Araştırma Bölümü daha önce hazırladığı ya da daha sonra hazırlayacağı raporlarda bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerden farklı ya da bu raporda sunulan görüş ve tavsiyelerle çelişen başka raporlar yayınlabilir. Çelişen fikir ve tavsiyeler bu raporu hazırlayan kişilerden farklı zaman dilimlerine işaret ediyor, farklı analiz yöntemlerini içeriyor ya da farklı varsayımlarda bulunuyor olabilir. Böyle durumlarda, BMD'nin bu raporlardaki tavsiye ve görüşlerle çelişen diğer BMD Araştırma Bölümü raporlarını okuyucunun dikkatine sunma zorunluluğu yoktur. BMD ve ilişkili olduğu firmalar bu raporda adı geçen pay senetlerinde pozisyon sahibi olabilir ve/veya raporun yayınlanma tarihinden sonra işlem yapabilir. Ayrıca yatırımcılar bu raporda adı geçen şirketlerle BMD ve/veya diğer ilişkili firmalarının iş ilişkisi içerisinde olabileceğini kabul ederler.

Bu çalışma kesinlikle tekrar çıkarılmak, çoğaltılmak, kopyalanmak ve/veya okuyucudan başkasına dağıtılmak üzere hazırlanmamıştır ve BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan kopyalanamaz ve çoğaltılıp dağıtılamaz. Okuyucuların bu raporun içeriğini oluşturan yatırım tavsiyeleri, tahmin ve hedef fiyat değerlemeleri de dahil olmak üzere tüm yorum ve çıkarımların, BMD Araştırma Bölümü'nün izni olmadan başkalarıyla paylaşmamaları gerekmektedir. BMD bu araştırma raporunu yayınlamaya, müşterilerine ve gerekli yatırım profesyonellerine dağıtmaya yetkilidir. BMD Araştırma Bölümü gerekli olduğunu düşündüğünde düzenli olarak yatırım tavsiyelerini güncellemekte ve temel analize dayalı araştırma raporları hazırlamaktadır. Bununla birlikte, bu çalışma herhangi bir hisse senedinin veya finansal yatırım enstrümanlarının alımı ya da satımı için BMD ve/veya BMD tarafından direk veya dolaylı olarak kontrol edilen herhangi bir şirket tarafından gönderilmiş bir teklif ya da öneri oluşturmamaktadır. Herhangi bir alım-satım ya da herhangi bir enstrümanın halka arzına talepte bulunma kararı bu çalışmaya değil, arz edilen yatırım aracı ile ilgili kamuya duyurulmuş ve yayınlanmış izahname ve sirkülere dayanmalıdır. BMD ya da herhangi bir BMD çalışanı bu raporun içeriğindeki görüş ve tavsiyelere uyulması sebebiyle doğabilecek doğrudan ya da dolaylı herhangi bir zarar ya da kayıpla ilgili olarak sorumlu tutulamaz.